

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 103. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311303392/facsimile.pdf> (tilgået 24. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

da thager herfkabet handf huodelod, heller halff bodzlod op, den anden halffue part som horer hoftruen thill, mue de huerchen røche eller røre, faa lant som hun haffuer iche forkaft lin part medt.

Derpaa kunde i vel forftaa at halffdielen horer hø-⁵ ftruen till. Nu vil ieg fpørge dig ad, med huad god famvittighed kand du eller tørft fidde i ølkone huß i kiøbfsted heller paa landzbyen, och flemme oc demme, oc fla faa møget udj din hals, med aarloff at lige, at din fattige huftrue oc børn fchulle fidde hiemme oc driche valle oc vand¹⁰ foret igien, tench huad det hierte fvarer dig igen, om du gjør hende den lkeell som du vil haffue aff hende, om hun vaar udj din fted, || huad gielde det hierte vinder p. 113 dig vdoffuer at du eft en tiff for gud i himmelen, i det at du fteller fra dig felff, oc forkommer det som din fattige¹⁵ hoftrue och børn fchulle haffue got aff med deg, er det fchel oc rictighed, er det æctelkabs throe och loffue.

Mand kand ind bode lie och haffue en faver mund, du kand ind bode flyche din tørft udi kiøbfsteder, och derfom du vilt gjøre ølkonen riig, at hun fchall jo haffue aff dine²⁰ penge, da kand du tage en leile eller flake met dig, før det faa hiem med dig till din hoftrue oc børn, huo kand du faa udj all verden dig bør eller at driche mett, end met din hoftrue oc børn, dricher du en broder drich, da vnde dem en løftre drich med dig i lefu naffn, faa²⁵ haffuer du det hoffuet hiell, faa haffuer der ingen flaget dig ihiell i ølkonens huß, oc du haffuer ingen flaget ihiell, faa er din hefte iche fkiend met din vogn, faa er arme och been iche lønder paa dig, faa tørft du iche lede din hefte och vogn op i onde maade om anden dag, faa haffuer³⁰ du iche velt i mørche och molm, oc ftyrt halfen i lønder paa dig, faa kand du gaa udj din leng, naarfom du haffuer fanget en lkaall øll offuer din tørft.

Mangen dannemand lyder mig at oc det kunde dem gaffne der udj, de fare thill kiøbfsted en ftunderom eller³⁵ tho, ocflaa hiem igien till deris børn och biering, oc fetter

dem iche nu thill flebedrych, som en hob aalkrager, at det løber igiennem dem huad de forhuerffue, faa at de kunde huerchen giøre kongens heller deris hofbondes fkieppe fylift, men nødes thill at floche oc flytte faa lenge aff et
 5 godz paa et andet, at di bliffue thill ftacharle, naar dem glipper da allting, faa glipper dem iche ftaaddergang paa det fidsfte. ||

p. 114 En ølldaare ved huer mand aff at fige oc thale om det som iche møget duer, som den ølldaare der fad i krouen
 10 och haffde fin logneprefte paa munde, som fadanne fchalche pleje at haffue, och lagde.

Ieg throer at det er tremens løgn vor logneprefte hand predicher om dagen for os: hand figer at mand och qvinde er et lifftillammen, som tremmen, vaar min høftrøe oc
 15 ieg et lifftillammen, da fich hun faavel af dette tiftøll, ieg fiddet och flar i mig her, oc hun fiddet hiem och tørfter igen; faa hand fkom den tift, der maatte gaaed hiem til hende, da haffde hun end faaet noget der aff met hannem, der fcall jo vere fadanne fchalche thill. Den orm krop faar
 20 end alligeuel noch, der fchulle alligeuell taadtzer och padder kribet ind ad munden och ud aff næften och øynene paa dig, och æde fig ud igien, det som du faa flemmer op i din halß, oc faa vil det gaa, at naar din høftrøe oc børn gaa ind i himmerige paa den dag for deris throet di haffde
 25 beuift med deris taalmodige valle och vanddriche, da faa de at fee paa huorledes at du fkiudes hoffuetkoldtz ind i helffuede, at diefflen fcall der fchenche dig helffuedis ild thill ævig thid, for din maledidede flemmen och demmen.

Du maatte iche faa bæret dig at, vent om igien, och rette
 30 dig, at det fkeer iche mere, betenche huad du eft din høftrøe och børn plictige, om du vilt vere och kaldis en dannemand. Dette mercher den anden lius nu, som brender for brud och brudgom, oc end mercher hand den tridie throet, som du fcall holde med din genboe och naboe, at
 35 du ingen liuger paa, ingen fsteller fra, ingen giør anden fkiell end som du vilt haffue aff dem, at naar de ligge